

TIP ÇOCUK HAKLARI KOMİSYONU

ÇOCUK HAKLARI BÜLTENİ

#7

Türkiye’de 18 yaş altındaki her birey, uluslararası sözleşmeler ve yasalar çerçevesinde çocuk olarak kabul edilir ve bu çocukların özel hakları vardır. Ancak maalesef, bu haklar sıklıkla göz ardı edilmektedir. Ülkemizde, milyarlarca çocuk işçi zorla çalıştırılmakta, eğitim hakkı ihlal edilmekte ve pek çok çocuk, zihinsel ve bedensel istismara uğramaktadır. Bu durum, yalnızca ekonomik zorluklarla sınırlı kalmayıp, eğitim, sağlık ve sosyal hizmetlere ulaşma noktasında da büyük eşitsizlikler yaratmaktadır.

Son yıllarda artan yoksulluğa, eşitsizliğe ek olarak, özellikle depremlerden etkilenen bölgelerde, çocukların güvenli yaşam alanlarına kavuşamaması, büyük bir hak ihlali olarak karşımıza çıkmaktadır. Depremden etkilenen yurttaşların yaşadıkları konteyner kentlerde, çocuklar için sağlıklı ve güvenli olmayan koşullar hâkimdir. Bu ortamlar, çocukların gelişimini olumsuz yönde etkilemekte, zihinsel ve fiziksel sağlıklarını tehdit etmektedir. Çocuklar, hijyen eksiklikleri, gıda yetersizliği ve psikolojik travmalarla baş başa kalmaktadır.

Eğitim kurumları zarar gören ya da yaşadığı bölgeden uzaklaşmak zorunda bırakılan çocuklar konteyner kentlerdeki okullarda eğitime devam etmektedir. Bu ortamların çocukların psikolojik ve sosyal gelişimine uygun olmadığı açıktır. Ayrıca, özel gereksinimli çocukların tedavi ve eğitime ulaşma imkanları daha da zorlaşmıştır. Bu çocukların yaşadığı zorluklar, iktidarın bu alanda yaptığı yetersiz çalışmalardan kaynaklanmaktadır.

İktidar, depremden etkilenen yurttaşlar için sosyal ve çocuk hakları temelli kapsamlı bir yaklaşım geliştirmek yerine, bu temel hakların ihlal edilmesine göz yummaktadır. Çocukların güvenli ve sağlıklı ortamlarda büyüebilmesi, eğitim alabilmesi, psikolojik destek alabilmesi ve özel gereksinimlerinin karşılanabilmesi için somut adımlar atılmadığı sürece, ülkenin geleceği olan çocuklar büyük bir tehlike altındadır. Türkiye İşçi Partisi (TİP), çocukları her türlü istismardan, şiddetten ve ekonomik sömürüden korumak için mücadele etmektedir ve bu mücadele, her çocuğun onurlu yaşama hakkının sağlanmasıyla mümkündür.

Çocuk Hakları Komisyonu

Parti Sözcümüz TİP İstanbul Milletvekili Sera Kadıgil'in Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda sorularımın Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin tarafından yazılı olarak Anayasa'nın 98 ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen depremin etkilerinin en yoğun hissedildiği alanlardan biri eğitim- öğretim olmuştur. Depremden etkilenen illerin pek çoğunda yaşanan sorunlar, başta Hatay olmak üzere pek çok yerde aradan geçen 2 yıllık süreye rağmen çözülememiştir.

Depremin yarattığı yıkımın ardından Hatay'da dersliklerin yüzde 45'i kullanılmaz hâle gelirken, pek çok yerde eğitim- öğretime konteynerlerde devam edilmeye çalışılmaktadır. İkili eğitim uygulaması, sınıf birleştirmeleri ve toplu ulaşımda meydana gelen aksaklıklar devam ederken taşınmalı eğitimin de sınırlandırılmış olması nitelikli eğitime erişim imkanını ortadan kaldırmaktadır. Okul birleştirmeleri sebebiyle birçok okulda ders süreleri 30 dakikaya düşürülmüş, bu durum, öğrencilerin, sadece bir eğitim- öğretim yılında 180 saat eksik ders almasına yol açmıştır.

Bu bağlamda;

1. 2022-2023 eğitim-öğretim yılının başında (Eylül 2022'de), depremden etkilenen 11 ilde, iller bazında, öğrenci, öğretmen ve okul sayıları kaçtı?
2. Depremden etkilenen 11 ilde, iller bazında, yıkılan ve hasar gören okul sayısı kaçtır?
3. 2024-2025 eğitim öğretim yılı itibariyle depremden etkilenen 11 ilde, iller bazında, öğrenci öğretmen ve okul sayıları nedir?
4. Genelde Hatay ilinde, özelde Samandağ ilçesinde kaç konteynerde, kaç öğrenci eğitim-öğretim görmektedir?
5. Samandağ ilçesinde 2022-2023 eğitim öğretim yılı başındaki öğretmen sayısı kaçtır? Samandağ ilçesinde 2024-2025 eğitim-öğretim yılı itibariyle öğretmen sayısı kaçtır?
6. Depremin ardından Samandağ'da bulunan Turgut Reis Anaokulu ve Fatimatüz Zehra Anaokulu Adliye ve Kaymakamlık olarak kullanılmaya başlanmıştır. Söz konusu okullar ise konteynerlerde eğitim vermek zorunda kalırken bugün hala aynı sistem devam etmektedir. Turgut Reis Anaokulu ve Fatimatüz Zehra Anaokulu'nun kendi binalarına ne zaman geçecektir?
7. Valiliğin, Şaban Kahil Sürmeli Ortaokulu'nun, yıkılması gerektiğini belirtmesine rağmen İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün ısrarı üzerine yaklaşık 30 yıllık bir binada eğitim-öğretim halen devam etmektedir. Yapılan testlerde beton kalitesinin %13 olduğu ve binanın artık güçlendirmeye uygun olmadığı belirtilen okulun, proje yenileme talebi dokuz defa güncellenmiş ve fakat bir neticeye varılamamıştır. Öğrencilerin, öğretmenlerin ve okul çalışanlarının can güvenliğini riske atan bu uygulamaya ne zaman son verilecek ve Şaban Kahil Sürmeli Ortaokulu için ne zaman somut bir adım atılacaktır?
8. Depremin ardından başta Hatay olmak üzere iller bazında kaç okul inşa edilmiş, kaç okulda güçlendirme çalışması yapılarak faaliyete geçilmiştir?
9. Bakanlık tarafından deprem bölgesindeki okulların yeniden inşası için bugüne dek ayrılan ve harcanan bütçe ne kadardır?
10. 2024-2025 eğitim-öğretim yılında, genelde; depremden etkilenen 11 ilde, özelde ise Samandağ ilçesinde kaç yeni okul tamamlanarak hizmet vermeye başlayacaktır?

Komisyon Açıklamaları - Faaliyetleri:

Kartalkaya'da Yaşanan Yangında aileleriyle, arkadaşlarıyla tatile giden 36 çocuk hayatını kaybetti.

HER YIL

Kaç çocuğun okula devam edemediğini,

Kaç çocuğun çalışmak zorunda kaldığını,

Kaç çocuğun güvenli bir barınma alanı olmadığını,

Kaç çocuğun yeterli beslenemediğini,

Kaç çocuğun ihtiyaç duyduğu medikal, psikososyal, eğitsel desteği alamadığını,

Kaç çocuğun tecavüze uğradığını,

Kaç çocuğun evde, okulda, sokakta ihmal ve istismar edildiğini,

Kaç çocuğun önlenabilir kazalarda öldüğünü

BİLMEK İSTİYORUZ.

Devletin görevi kayıt tutmak, sorunu tespit etmek ve çözüm üretmektir.

6 Şubat depremlerinin yıldönümünde Türkiye İşçi Partisi'nin tüm üyeleri depremde ölen kişileri anmak, depremden etkilenen bireylere desteklerini sunmak için çeşitli etkinlikler düzenlemiş ve/veya yapılan etkinlikleri desteklemiştir.

Çocuk Hakları Komisyonu olarak üyelerimizle, çocukların acil durumlarda kendilerini ve gelişim özelliklerine bağlı olarak çevrelerindeki kişileri güvende tutmak için öğrenmeleri gereken güvenlik becerilerine ilişkin kısa bir bilgilendirme metni paylaştık.

Çocuk Merkezli Afete Hazırlık

Değerli yoldaşlar,

Yetişkinler, çocukları güvende tutmak için genellikle güvenlik tehditlerini ortadan kaldırmaya veya önleyici düzenlemeler yapmaya odaklanmaktadır. Örneğin, ev kazalarını önlemek amacıyla pencere ve kapıların kontrollü açılması, temizlik malzemelerinin kilitli tutulması, prizlerin kapatılması ve tehlikeli eşyaların çocukların erişemeyeceği yerlere konulması gibi önlemler alınmaktadır. Ancak, bu tür tedbirler her zaman tüm riskleri ortadan kaldırmaya yetmez. Özellikle afetler gibi acil durumlarda çocukların kendilerini ve yapabildikleri ölçüde çevrelerindeki kişilerin zarar görmemesi için bilinçlenmesi önemlidir. Çocuklara tehlikeler karşısında nasıl tepki vereceklerini öğretmek için proaktif bir yaklaşım benimsemelidir.

Çocuk Hakları Komisyonu olarak parti üyelerimizin çocuklarını afetlere hazırlamak için eğitimler planlamalarını, tatbikatlar yaparak çocuklarının becerilerini geliştirmelerini ve psikoeğitimler ile çocukları güçlendirmelerinin önemini hatırlatmak isteriz.

ACİL DURUMLARDA GÜVENLİK BECERİLERİ

- Yangın alarmı duyduğunda binadan uzaklaşma ve güvenli bir alana gitme.
- Deprem sırasında buldukları ortama uygun olarak vücudunu küçültüp yaşam üçgeni oluşturma ya da çök-kapan-tutun pozisyonuna geçme. Sarsıntı bittikten sonra toplanma alanına gitme.
- Sel olduğunda yüksek yere çıkma, elektrik kaynaklarından uzak durma, karşıdan karşıya geçmekten kaçınma.
- Çiğ, heyelan bölgelerinden uzak durma, ağzı sıkıca kapatmak, nefesini tutmaya çalışmak. Bacaklar ve kolları birbirine yapıştırılarak oturma pozisyonunda durmak.
- Araba kazası yaşandığında araçtan uzaklaşarak 112'yi arama.
- Kesik, yanık gibi durumlarda yetiştikten yardım isteme.
- İlyardımlar malzemelerini güvenli kullanma.

TİP'lilere Sorduk

1) Deprem bölgesinde çocukların karşılaştıkları en büyük zorluklar sizce nelerdir?

Tuğba Çalı: Tanımadığı insanlar tarafından istismara uğramak, sürecin başından beri travma yaratan depremin görüntüsünden uzaklaşamamak ve travmanın sürekli olarak tetiklenmesi, insani yaşam koşullarına sahip olamamak, eğitim hakkında gerektiği şekilde yararlanamamak, şehir içi ulaşım zorlukları ve ortamın süreklilik halinde sağlık sorunları yola açtığı halde sağlık sisteminden yeteri kadar yararlanamamak.

Abdulkadir Tüzün / Gaziantep: Sağlık ve beslenme.

Ayşe Gök / Gaziantep: Aidiyet duygusunu yitirdiklerini düşünüyorum. Depremden sonraki yeni normale hiçbirimiz alışamadık çünkü.

Mesut Barlas / Gaziantep: Barınma yeme içme sosyal destek.

Ömer Atalay / Gaziantep: Barınma, endişe.

Yaşar Yıldırım / Gaziantep: Çoğunun evi yapılmaması ve hayatın düzelmemesi onlar için.

Zeynal Tekinalp: Sosyal yaşam.

2) Deprem bölgesinde gözlemediğiniz çocuklara yönelik etkili çalışmalara örnek verebilir misiniz?

Abdulkadir Tüzün / Gaziantep: Çok zayıf.

Ayşe Gök / Gaziantep: Gözlemediğim herhangi bir çalışma olmadı.

Mesut Barlas / Gaziantep: Yetersiz gıda ve giysi dağıtımı.

Ömer Atalay Gaziantep: Kırtasiye günleri. İlk günler içme suyu.

Tuğba Çalı: Psikososyal çalışmalar, eğitim destekleyici çalışmalar.

Yaşar Yıldırım / Gaziantep: Hiçbir şey.

Zeynal Tekinalp: Sosyal faaliyetler düzenlenebilir.

3) Deprem bölgesinde çocukların iyi oluş halini sağlamak için hangi çalışmaların yapılmasını önerirsiniz?

Abdulkadir Tüzün Gaziantep: Okul beslenme ve sağlık.

Ayşe Gök / Gaziantep: Sosyalleşebilecekleri etkinlikler yapılabilir. Açık hava sineması, okuma etkinlikleri ve tiyatro gibi.

Mesut Barlas / Gaziantep: Halihazırda geçici prefabrik yerleşim alanları kurulup bekletilmesi gerek.

Ömer Atalay / Gaziantep: Güvenli barınma sağlanmalıdır.

Tuğba Çalı: Psikolojik destek, sağlık desteği ve eğitim desteğinin süreklilik halinde sağlanması ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi gereklidir. Ailesinden bir ya da daha fazla yakınını kaybetmiş çocukların iyi oluş hali ailesinden kaybı olmayan çocuklar arasında büyük bir farka neden olmuştur. Aynı zamanda deprem fiziksel engelli çocuk birey artışına neden olmuştur. Fiziksel engel ile yeni tanışan çocuklar ve ebeveynlerine ekstra bu süreçle nasıl baş edebilecekleri ve yeni normallerine göre neler yapmaları gerektiğine dair bilinçlendirilme ve psikolojik anlamda desteklenmelerine ihtiyaç vardır.

Yaşar Yıldırım / Gaziantep: İyi bir gelecek iyi bir eğitim.

Zeynal Tekinalp: Çocukların travmaları unutulması adına her türlü sosyal etkinlik şehir dışı geziler yapılabilir.

OCAK - ŞUBAT AYLARINDA YAZILI MEDYADA YER ALAN ÇOCUK HABERLERİ

Bir toplumun adalet mekanizması ne kadar güçlü ve tarafsızsa, toplumsal huzur ve güven de o denli sağlam olur. Ancak, yargı bağımsızlığının zedelendiği, liyakatin yerini siyasi sadakatin aldığı bir sistemde adalet mekanizmaları da işlevsiz hale gelir. Bu durumun en somut yansımalarından biri, suçların cezasız kalması ve bunun toplumsal dokuda yarattığı tahribattır. Kadın cinayetleri, tecavüz vakaları, çocuk istismarı ve aile içi şiddet gibi suçlar gerektiği şekilde cezalandırılmadığında, toplumda adalet duygusu aşınır ve özellikle çocuklar için bu, travmatik bir öğrenme sürecine dönüşebilir.

08.01.2025 / [harmonyprojesi](#)

Esenyurt'ta 10 yaşında işitme ve konuşma engelli bir çocuğun 14 ve 17 yaşlarında iki çocuk tarafından darp edildiğini gösteren video görüntüleri sosyal medyada yayınlandı. Hassas görüntüler sebebiyle instagramdan kaldırılan görüntülerde 10 yaşındaki Suriyeli çocuğa ağır derece fiziksel şiddet uygulandığı ve görüntüler abisine göndererek onu da tehdit ettikleri belirtiliyor.

22.01.2025 / [www.birgun.net](#)

İstanbul'da, Kuran'a Hizmet Vakfı'nın sorumlusu A.Ş. 4 yaşındaki kızını istismara maruz bıraktığı gerekçesiyle yargılanmasına bir buçuk yıl sonra başlandı. Dosya kapsamında 21 Şubat 2023'te Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ndeki uzmanlar ve pedagoglar tarafından hazırlanan raporda, "Çocuğun ifadelerinin tutarlı olduğu, çocuğun fiziksel-bilişsel gelişiminin yaşı ile uyumlu olduğu" da vurgulandı. 22 Şubat 2023'te Cumhuriyet Savcısı, sanık A.Ş.'nin "Çocuğun cinsel istismarı" suçundan tutuklanmasını talep etti, istismar suçunu işlediğine dair kuvvetli deliller olduğunu da belirtti. Ancak, savcının "Kuvvetli deliller var" demesine rağmen, 5 Nisan 2023'te ise kamera kaydı ve görgü tanığı bulunmadığı, A.Ş.'nin suçlamaları kabul etmediği gibi gerekçeler ile "yeterli delil olmadığı" öne sürülerek kamu adına kovuşturmaya yer olmadığına karar verildi, dosya kapatıldı. Yapılan itirazın ve hukuk mücadelesinin ardından bir buçuk yıl sonra dosya yeniden açılarak davaya dönüştürüldü. 15 Ocak 2025'te görülen ilk duruşmada ise duruşmanın kapalı olacağı belirtilerek dosya kapsamında yayın yasağı ve gizlilik kararı verildi. Sanığın tutuklanmadığı öğrenildi.

02.02.2025 / [www.bianet.org](#)

FİSA Çocuk Hakları Merkezi'nin 2024 Türkiye'de Çocuğun Yaşam Hakkı Raporu, çocuklara yönelik ihmallerin korkutucu boyutlara ulaştığını ortaya koyuyor. Rapora göre 2024'te iş cinayetlerinde en az 78 çocuk, 51 çocuk çeşitli işlerde çalışırken, 27 çocuk iş yerindeki "kazalarda" olmak üzere en az 777 çocuk, önlenebilir nedenler dolayısıyla yaşamını kaybetti. Ölümlerin büyük bir kısmı güvenlik eksiklikleri, ihmaller, denetimsizlik ve etkisiz

politikaların bir sonucu olarak kayda geçti. Bu ölümlerin önemli bir kısmı, ev kazaları, trafik kazaları, yangınlar, boğulmalar ve önleyici hizmetlerin eksikliği gibi ihmallerden kaynaklandı. Toplumsal cinsiyet temelli şiddet, akran zorbalığı, ev içi şiddet ve çocuk cinayetleri bu kayıpların başlıca sebepleri arasında yer aldı. Raporda, 61 çocuğun ölümü doğrudan kamu görevlilerinin ihmali veya eylemleriyle gerçekleşen ihlaller arasında gösterildi.

Örnek olaylardan biri Urfa'da Zeynep Eren'in (9) çevik kuvvet aracının çarpması sonucu yaşamını yitirmesi oldu. Şırnak'ta ise Serdar Dayan (4), eve getirilen çatışma artığı bir cismin patlaması sonucu hayatını kaybetti. Devletin mayın temizleme yükümlülüklerini yerine getirmediği belirtilerek, Ottawa Sözleşmesi kapsamındaki yükümlülüklerin ihlal edildiği vurgulandı.

11.02.2025 / www.birgun.net

2022 yılında Alpu ilçesindeki Ertuğrul Gazi İmam Hatip Ortaokulu'nun rehber öğretmeni okul içinde yaptığı öğrenci görüşmelerinde, müdür Mustafa Kartaler'in kız öğrencileri cinsel istismara maruz bıraktığını öğrendi. Başlatılan soruşturma kapsamında öğrenciler, Çocuk İzleme Merkezi uzmanları eşliğinde alınan ifadelerinde, istismar ve tacize maruz bırakıldıklarını anlattı. Mustafa Kartaler'in sicili incelendiğinde 3 Mart 2020 tarihinde hizmet dışında devlet memurlarının itibar ve güven duygusunu sarsacak davranışlarda bulunmak suçlamasıyla uyarı, kınama ve maaş kesme cezaları aldığı ve adı geçen şahsın evli olduğu halde 19 yaşında biriyle kaçtığı hususundan kaynaklı görevden uzaklaştırıldığı görüldü. Uygunsuz davranışları nedeniyle almış olduğu disiplin cezalarına rağmen okul müdürü olarak görev yapmaya devam etmesinin öğrenciler için tehlike arz ettiği belirtildi. Eskişehir'de 11 kız çocuğunu istismar ettiği iddiasıyla 149 yıla yargılanan ve iyi hal indirimiyle 24 yıl hapis cezası alan okul müdürü Mustafa Kartaler karara itiraz etti. Yeniden yargılanan fail Yargıtay'ın kararıyla beraat ettirildi.

—

Yargı mekanizmasının işlevsizliği, çocukların şiddetle tanışmasını küçük yaşlara çekmektedir. Aile içinde gördükleri şiddet, okulda karşılaştıkları zorbalık ya da mahallede yaşanan çatışmalar, çocukların norm olarak kabul ettiği gerçeklikler haline gelir. Şiddetin cezasız bırakıldığı ve dolayısıyla korunduğu bir sistemde, çocukların adalet ve ahlak anlayışı ciddi şekilde zarar görür.

Özellikle dezavantajlı çocuklar için bu mesaj daha yıkıcıdır. Ekonomik sıkıntılar, aile içi şiddet ve eğitim sistemindeki eşitsizlikler zaten kırılabilir olan çocukları daha da savunmasız hale getirir. Şiddetin bir sorun çözme aracı olarak görülmesi, cezasızlıkla birleştiğinde çocukların hem şiddetin kurbanı hem de faili olmasına neden olur. Çocuklar, içinde büyüdükleri toplumun birer aynasıdır. Yargının suçluları yeterince cezalandırmaması, suçu işleyenleri cesaretlendirdiği gibi, topluma "Suçun bir karşılığı yoktur. Güçlü olan kazanır." Mesajını vermektedir.

Adaletin sağlanması yalnızca bir hukuk meselesi değil, aynı zamanda bir toplumsal sorumluluktur. Devletin görevi, suçları önlemek ve suçluları adalet önünde hesap vermeye zorlamaktır. Ancak, hukukun siyasallaştığı bir sistemde, suçlular cezalandırılmadıkça mağdurlar daha da güçsüzleşir ve toplumda şiddetin meşrulaştığı bir döngü oluşur. Bu döngüyü kırmak için atılması gereken ilk adım, bağımsız bir yargı sisteminin tesis edilmesidir. Aynı zamanda, çocuklara yönelik koruyucu politikalar geliştirilerek, onların güvenli bir çevrede büyümesi sağlanmalıdır. Çocukların sorgulama, akıl yürütme, tartışma ve problem çözme becerilerini geliştirecek nitelikli eğitim ile çocuklara erken yaşlardan itibaren adalet ve empati kavramları öğretilmelidir. Çocukların sağlıklı bir toplumda yetişebilmesi için adaletin sağlanması şarttır.

AFET. GÖÇ. AİLE. ÇOCUK.

Tanyel Süzer

6 Şubat depremlerinin ikinci yıl dönümünde deprem bölgesinde yaşanan sürecin başta çocuklar olmak üzere toplum üzerindeki etkisine tekrar dikkat çekme ihtiyacı duyuyoruz. 2023 yılının başında 11 ili etkileyen depremleri, yalnızca doğal bir afet olarak ele almak yaşanan toplumsal yıkımı yok saymak olur. Türkiye’de plansız şehirleşme, yerel ve merkezi yönetimlerdeki liyakatsizlik ile her geçen gün artan yoksulluk ve kurlsızlığın normalleştiği sosyolojik değişim, milyonlarca insanın hayatını derinden sarsan büyük bir felakete neden oldu. Bu afet, yalnızca fiziksel yıkıma neden olmakla kalmadı, aynı zamanda ekonomik, sosyolojik ve psikolojik etkiler de bıraktı, bırakmaya devam ediyor.

İktidar, bu yılı “Aile Yılı” ilan ederken, emeğiyle geçinen insanlara ve ailelerine yönelik koruyucu politikalar üretmek yerine yıkılan şehirleri şantiyeye çevirdi. Tarım alanlarına el koyarak, zeytin ağaçlarını keserek ve rezerv alan kavramını hayatımıza sokarak ailelerin güvenli yaşam alanlarını tamamen ellerinden aldı, kuşaklardır yaşadıkları alanlardan göç etmelerine neden oldu. Sosyal devlet anlayışından uzak, sermayenin çıkarlarına hizmet eden iktidar, depremzedeleri kaderlerine terk etti. Deprem sonrasında ortaya çıkan göç hareketleri, esasen iktidarın liyakatsizliği ve halkın barınma, istihdam gibi temel haklarını garanti altına almayan politikaları nedeniyle toplumsal bir krize dönüştü.

Bu süreçte en büyük zarara uğrayan gruplardan biri çocuklar. Deprem bölgesinde kalan çocuklar, ağır yıkımın ortasında yaşam mücadelesi vermeye devam ediyor. Fiziksel ve psikolojik sağlık hizmetlerine erişimleri kısıtlandı, eğitimleri aksadı ya da yarım kaldı. İki yılda kalıcı barınma çözümleri üretilemediği için çadır kentlerde veya konteynerlerde yaşamaya devam eden çocuklar, hijyen koşullarının yetersizliği, beslenme bozuklukları ve sosyal izolasyon gibi sorunlarla yüz yüze gelmektedir. Güvencesiz koşullarda büyümek zorunda kalan çocuklar için bu ortamın uzun vadede travmaların derinleşmesine ve geleceğe dair umutsuzluğun artmasına neden olacağı öngörülebilir.

Diğer yandan, başka şehirlere göç eden çocuklar da ciddi sorunlarla karşı karşıya kalıyor. Eğitimlerini sürdürebilmek için gittikleri şehirlerde okul kaydı yaptıramayan, barınma ve ulaşım sorunlarıyla mücadele eden çocuklar, aynı zamanda ekonomik zorlukların da yükünü taşımak zorunda kalabiliyor. Deprem nedeniyle göç eden ailelerin ekonomik güvenceden yoksun bırakılması, çocukların eğitimden kopmasına ve erken yaşta işgücüne katılmasına yol açıyor. Tarım, sanayi ve kayıt dışı istihdam alanlarında ucuz işgücü olarak kullanılan bu çocuklar, ailelerini geçindirme baskısı altında ezilmekte, emeğini sömürülmekten koruyacak hiçbir yasal ve sosyal güvenceye sahip olmamaktadır.

Ailenin kutsallığına vurgu yaparak kendi ideolojisine muhalif herkesi düşmanlaştıran iktidarın emeğiyle geçinen insanların aile bütünlüğünü korumaya yönelik somut adımlar atmadığını söyleyebiliriz. Barınma sorunu, işsizlik, sağlık hizmetlerinin ve eğitimin özelleştirilmesiyle en temel haklara erişimdeki engeller toplumsal eşitsizlikleri daha da derinleştiriyor.

Afet sonrası süreçte çocukların maruz kaldığı mağduriyetlerin önüne geçebilmek için bilimsel, kamucu ve sosyal adaleti gözetilen bir afet yönetim sistemi inşa edilmelidir. Depremden yıkıma neden olduğu şehirlerde daha hızlı bir şekilde kalıcı barınma çözümleri üretilmeli, çocukların güvenli bir ortamda büyümesini sağlamak amacıyla kamusal kreşler ve çocuk merkezleri yaygınlaştırılmalıdır. Depremden etkilenen çocukların eğitim, sağlık ve psikososyal destek hizmetlerine erişimi öncelik haline getirilmelidir. Çocukların travma sonrası rehabilitasyonu için psikolojik destek mekanizmaları kurulmalı, eğitimde eşitliği sağlamak adına bölgesel farklılıklar gözetilerek özel programlar oluşturulmalıdır. Çocuk işçiliğinin önüne geçmek için denetimler artırılmalı, ailelerin ekonomik olarak güçlendirilmesi için sosyal destek politikaları uygulanmalıdır. Doğal afetler sonrası çocuk haklarının korunması için merkezi ve yerel yönetimlerin işbirliği yapması sağlanmalı, kriz dönemlerinde çocukların istismar edilmesini engellemek için sıkı önlemler alınmalıdır.

Yaşanan bu büyük afetin ardından ve iki yılda yönetilemediğini gördüğümüz afet sonrası toparlanma sürecini göz önünde bulundurarak sosyal politikaların hızla hayata geçirilmesini ve çocuk merkezli afet yönetimi anlayışının benimsenmesini hep birlikte talep etmeliyiz.

AİLE YILINDA YİTİP GİDEN ÇOCUKLAR

Sibel Kocabıyık

Bu sene 'aile yılı' ilan edildi. Aile yılı toplantısında Anayasa'nın 41. Maddesine atıfta bulunularak 'Aile, Türk toplumunun temelidir' denildi. Maddenin devamında yer alan 'Eşler arasında eşitliğe dayanır' kısmı bilerek ifade edilmedi. Çünkü temel kötü bir zemin üzerine inşa edilmek isteniyor. Harç eksik, beton kalitesi düşük, demirden çalıyorlar, zemin etüdü yapılmıyor ve sonuç olarak patriyarkanın 'özene bezene' inşa etmeye çalıştığı aile kadınların üzerine yıkılıyor.

Gizlemek istedikleri erkek şiddeti, ekonomik dar boğaz gibi gerçeklerin üzerini 'aile yılı' ilan ederek örtüyorlar. Kadınları sözde 'kutsal' ailelerin içine hapsederek adeta koca bir bataklıkta yalnız bırakmak, yalnız hissettirmek istiyorlar. 2024 yılında tarihi bir rekor kırılarak Türkiye'de tam 394 kadın cinayete kurban giderken 259 adet şüpheli kadın ölümü gerçekleşti. Bu ölümlerin %71'i aile içerisinde gerçekleşti. Yani kadınlar, evli oldukları erkek, baba, oğul ya da akraba tarafından öldürüldü. 19 kız çocuğu babaları tarafından öldürülürken 9'u ise anneleriyle birlikte katledildi. Öldürülen kadınların %72'si daha 18 yaşında bile değildi. 210 kadının çocuğu vardı, 4'ü ise hamileydi.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın 2025 yılı logosunda gördüğümüz 3 çocuklu bir aile tasavvuru kadınları adeta canlı canlı gömmek anlamına geliyor. Kadınların özgürleşmesine düşman, 'damızlık' gibi devamlı doğuma teşvik eden politikalar nihayetinde kadını çocuk bakımı mecburiyetiyle eve mahkûm ederken çocukları ise sefaletle, eğitimsizlikle, açlıkla ve ölümlerle cezalandırıyor. Aileler, erkek ve devlet şiddetiyle yok oluyor, erkekler cezasızlıkla ödüllendiriyorlar. 'Sözde' korumaya çalıştıkları çocuklar devlet ve baba şiddetine kurban gidiyor. Kısaca, bu düzen öldürüyor!

Sözünü ettiğimiz anlı şanlı aile yılının henüz başındayken ve doğurganlığın ne kadar azaldığı konusunda büyük büyük laflar ediliyorken çok trajik bir felaket yaşadık! Olanlar tam da çok çocuk sahibi olma mitinin yerle bir oluşuydu.

Kartalkaya'da bir otel mutfağında başlayan yangın, saatler sabaha karşı 03.30'u gösterirken ihbar edildi ve bir dizi ihmalin sonucunda tam bir felakete döndü. Türkiye, AKP iktidarı nedeniyle uzun yıllardır ihmallerin, tedbirsizliğin, denetimsizliğin ülkesi haline geldi. Devletin ve akabinde toplumun yozlaşmasının önüne açan politikalar nedeniyle mide bulandıran kokuşmuş bir düzenin artık ayan beyan içinde olduğumuz gerçeğiyle baş başa kaldık.

Sömestr tatili nedeniyle birçok ailenin çocuklarıyla birlikte gittikleri otelden sabaha karşı yardım çağlıkları yükseldi. Bölgede bulunan otellerin daha fazla kar elde etme hırsı nedeniyle almaya dahi tenezzül etmedikleri yangın söndürme araçlarının yoksunluğu ve itfaiyenin uzak oluşunun etkisiyle büyük bir facia yaşandı.

Otelde çeşitli yaşlarda birçok çocuk bulunuyordu. Karnelerini aldıktan sonra aileleriyle tatil yapmaya gelen çocuklar şu an tahmin etmekte zorlanacağımız bir çaresizlik yaşadılar. Üst katlarda kalanlar, dumana boğulan otelde ne yangın merdivenine rahatça ulaşabildiler ne de yardım çağlıkları karşılık buldu.

Çevre otellerden turizm emekçileri yardıma koştu. Fakat yangın, otel sahiplerinin ve otel yöneticilerinin durumu gizlemesi nedeniyle o kadar büyümüştü ki çok kısıtlı sayıda insana yardım edebildiler. Otelin yangın merdivenleri, yeterli havalandırmaya sahip olmaması nedeniyle kullanılamaz hale geldi. Kurtulma umuduyla kendini koridora atanların büyük bir kısmı ise yoğun dumanın etkisiyle odalarına dönmek zorunda kaldı.

Bütün bunlar distopik film sahneleri değil, maalesef hayatın ta kendisiydi. Uzaktan izlemek bile hepimize travma yaşatacak kadar kötüydü. Kim olduğumuzdan bağımsız yaşadığımız ülkede her an bir trajedinin kurbanı olma ihtimali adeta bir kâbus gibi üzerimize çöktü.

Onca insan, onca çocuk ihmaller dizisinin vahşice kurbanı oldu. Yaşananlar sadece afet sözcüğüyle açıklanamayacak kadar ağır! Afet doğanın bir gerçeği ama denetimsizlik ya da alınan denetim belgelerinin sahteliği/eksikliği pırıl pırıl insanların, çocukların hayallerini küle döndürdü. Tıpkı Çorlu ve Aladağ'da olduğu gibi. Farklı yerler ama hep aynı senaryo!

Bir kez daha gördük ki 'Aile yılı' nidaları atanlar, topluma çocuk sahibi olma baskısı yapanlar aslında birer çocuk katili! 'Sözde' kutsanan o biricik aileler yok oldular. Uzun bir süre ailelerin, çocukların ve hayallerin katledişini aşamayacağız.

ÇÖKEN SİSTEMİN HAYALETİ: İSİAS OTELİ

Serkan Yıldırım

Neşeli, heyecanlı, yetenekli 26 çocuk, voleybol takımındalar ve her biri ayrı bir karakter, kimi hayalperest, kimi tutkulu, kimi şakacı. Umutları, hayalleri vardı, keşfedecekleri, öğrenecekleri bir yaşamları olduğunu düşünüyorlardı, nereden bilebilirlerdi bir gün sistemin enkaza dönüştüğü bir ülkede umutlarının, hayallerinin, yaşamlarının çalınacağını.

6 Şubat 2023 depreminde yıkılan ve 26'sı Kıbrıslı voleybolcu çocuklar olmak üzere 72 kişinin hayatını kaybettiği İsiyas oteli davası geçtiğimiz günlerde sonuçlandı. 72 kişinin ölümüne sebep olan sanıklara sadece 6 ile 18 yıl arasında değişen cezaların verildiği davada, artık olağanlaştığı üzere bu hatalar, ihmaller, kasıtlar zincirinin sorumluları içerisinde hiçbir kamu görevlisi yine yok, oysa biliyoruz ki gerek ruhsatlandırma gerek kontrol aşamaları ve imar barışı adı altında yapılan işlemler nedeniyle idare, otel sahipleri ve müteahhit kadar sorumlu bu ölümlerden.

İsiyas'ta 26 çocuğun üzerine çöken sistemin enkazıdır demek tabloyu tariflemekte yetersiz kalır. Sadece rant ve kar odaklı çalışan kapitalizm, ülkemiz gibi geç kapitalistleşen ve sistemin kontrol mekanizmalarının işlemediği, işletilmediği coğrafyalarda vahşice hedefine odaklanır. İsiyas oteli davasında ortaya çıkan gerçeklerin röntgeni çekildiğinde benzer cinayetlerin son olmayacağı sonucuna ulaşmak hiç de zor değil aslında. Zira benzer örneklerini çok yakın geçmişimizde, Soma faciasında, Çorlu tren kazasında, İliç altın madeni kazasında yaşamadık mı?

Tek hedefi kar olan kapitalizm, hukuk düzeninin işlemediği bir devlet mekanizmasında, ahlaki çöküntü içerisindeki eğitimsiz bireylerle bir araya geldiğinde, her türlü ihmalin, kusurun, kastın 'inanç' ekseninde 'kader' olarak aklanabileceği ve dolayısıyla toplumsal adalet talebinin ortaya çıkmasına engel olunan bir süreç işletilir. Bu durum sermaye ve işbirlikçileri açısından kirli düzenin sürdürülmesine katkı sağlayacak çok kullanışlı bir araçtır aslında.

Davanın bilirkişi raporlarına giren ve tüm çıplaklığıyla gerçekliği ortaya koyan tespitlere bir göz attığımızda tek amacı 'daha fazla kar etmek' olan 'kader' in ağlarını nasıl ördüğünü görüyoruz:

• ***Konut olarak inşasına başlanan yapının inşaatı 10 yıllık bir süreyle atıl kalmış ve kaçınılmaz olarak korozyon gerçekleşmiştir.***

• ***Yapının inşasında kullanılan demirler olması gerekenden daha ince ve yetersizdir.***

• ***Kullanılan betonun kalitesi düşüktür ve kullanılmaması gerektiği halde inşaat sırasında deniz kumu kullanılmıştır.***

• ***Binaya kaçak olarak ek kat çıkılmış ve imar barışı ile bu kat yasallaştırılmıştır.***

• ***Çıkılan ek kat sebebiyle yapılması şart olan statik hesaplamalar ve zemin etüdü yapılmamıştır.***

• ***Binanın ruhsatı bu haliyle geçersizdir.***

Bu kadar ihmal, hata, gözünü rant bürümüş uygulama ve tercihleri hangi kader anlayışı ya da yorumu içine sığdırabiliriz? Her bir tespit üzerine sayfalarca yazılabilir, konuşulabilir, ancak gerçeklik bu kadar açık iken sözler anlamsız kalır ve suskunluk, olan biteni olduğu gibi anlatır. Kapitalizm 'kader' değildir, yaşanan bu ve benzeri facialar sistemin çürük yapısından günlük hayatımıza düşen moloz yığınlarıdır. Bu bağlamda çürümenin topyekûn bir çöküşle sonuçlanması da elbette kaçınılmazdır.

Yaşamın, emeğin metalaştırılmadığı, insanlık onuruna yakışır şekilde, bilim ve ahlakın şekillendirdiği, adil bir düzeni hep birlikte kuruncaya kadar çöken sistemin moloz parçaları olan İstias, Soma, Çorlu, İliç ve benzeri yerlerde enkazları birlikte kaldıracamız, yaralarımızı birlikte saracak, adaleti hep birlikte arayacak ve tüm gerçekliği ile bunun 'kader' olmadığını anlatmaya devam edeceğiz.

ÇOCUKTA DUYGUSAL İSTİSMAR, YAŞADIĞIM BİR ÖRNEK ÜZERİNE

Tülay Ararat

Emekli olduktan sonra taşındığım şehirde gönüllü olarak neler yapabilirim diye araştırdım ve belediyenin gönüllü programı çerçevesinde ilkokul 3.sınıf öğrencilerine takviye matematik dersi vermeye başladım. Haftada iki gün birer saat okuldaki derslerin tekrarı olacak şekilde çocuklarla alıştırma yapıyoruz. Her çocuğun gelişimi birbirinden farklı. Çocukların bir kısmı alıştırma yapıyor, bir kısmı belirlenen sürede yapıyor, bir kısmı da oldukça yavaş yapıyor veya bazı alıştırma yapıyor hiç yapamıyor. Özel gereksinimli çocuklar da var sınıfta, onların sadece sosyalleşme ihtiyacı ve diğerlerinden farklı hissetmemeleri için takviye kursuna geldikleri söylendiğinden, yanlış cevap verirlerse doğrusunu belirtiyor ve sorularına basit cevaplar veriyorum. Sosyalleşmenin pek çok özel gereksinimli çocuk için öncelikli ihtiyaç olduğunu kabul etsem de farklı öğretim stratejilerini bilmemek ve belki de öğrenebilecekleri konularda yeterince destek sağlayamamak içime sinmiyor aslında. İki öğretmeniz sınıfta. 2000 yılında yaşanan bankacılık krizi sonrasında “işsiz kalırsam öğretmenlik yaparım” düşüncesiyle aldığım bir formasyonum var ama özel ders vermekten başka bir tecrübem olmadığı için emekli bir sınıf öğretmeni ile yürütüyoruz dersleri. Ülkede eğitim fakültesinden mezun ve atanamayan ne kadar çok öğretmen olduğunu düşünmeden edemiyorum. Ama işte yaşanan ekonomik çöküş, yaşamımızı idame edebilmemiz için beni emekli olmuş bir öğretmeni bir sınıfta buluşturdu.

Dersler düşündüğümde de keyifli geçiyor, çocuklar neşeli, hareketli. Öğrencilerin seviyeleri birbirinden farklı olduğu için takviye kitaplarından araştırıp farklı seviyede alıştırma kağıtları getiriyoruz derse, anlaşılmayan yerleri tekrar anlatıyoruz, tahtada birlikte çözüyoruz. Doğru cevabı bulunca gözlerinin içi gülüyor, yanlış yapınca nerede yanlış yaptım diye merakla bakıyorlar.

Yine böyle derslerden birinde bir öğrenciye yapamadığı yeri anlatırken öfkeli bir sesle irkildim. “Seni döverim !! Seni sınıftan atarım !!!” Diğer öğretmen, sınıf öğretmenliğinden emekli olmuş bir kişi, dokuz yaşındaki öğrenciye bas bas bağıyordu. Sınıftaki herkes dondu kaldı, ben dahil. Hayatımda böyle bir şey yaşamamıştım. Evet, öğrencilik zamanlarımda azarlama, dayak olaylarına şahit olmuştuk ben ve sınıf arkadaşlarım ancak ilkokulu bitirdikten 45 yıl sonra hala aynı yerde miydik? Şaşkınlık içindeydim. Çocuğun eğitiminde

azarlama-dayak gibi geleneksel yöntemler hala kullanılıyor muydu? “Öğretmenin vurduğu yerde gül biter”, “Eti senin kemiği benim” gibi özdeyişlerimiz hala geçerli olamazdı.

Öğretmenin yanına gittim, öğrencinin küfrettiğini ve diğer çocukları rahatsız ettiğini söyledi. “Sınıfta küfredilmesine izin vermem, kimden öğreniyorsunuz siz bunları” minvalinde bir şeyler söyledi. Öğrencilerden gelen tepkiler şaşırtıcı ve düşündürücüydü: “Abimden öğrendim, babamdan öğrendim”. Bir diğeri de “Ben de biliyorum ama toplulukta küfretmiyorum”. Çocuklar öğretmenin yüksek sesle azarlamasına ses etmiyor, küfürle ilgili tecrübelerini paylaşıyordu. Ne yapmam gerektiğine karar veremez halde iken ders bitti.

Olayın şokuyla eve döndüm ve neler yaşadığımı düşündüm. Çocuklar ailelerinden küfretmeyi öğreniyor, tecrübeli bir öğretmen öğrenciye bağıyor... Öğrenciler küfrün kötü bir şey olduğunu mu anladılar, yoksa güç kimin elindeyse onun istediğine bağırdığını, istediğini yapabildiğini mi öğrendiler? Bu çocuklar büyüdüklerinde güçlerinin yettiği kişilere şiddet uygulamayacak mı? Tehdit ve azarlamanın duygusal şiddet olduğunun farkındalar mı? Buna hiçbir yerde, hiçbir koşulda izin verilmemesi gerektiğini biliyorlar mı? Sonra kadınlar neden öldürülüyor diye sokaklara dökülüyoruz, böyle olaylarda atılıyor şiddetin tohumları diye geçirdim aklımdan. O gece kabuslar gördüm. Bir çocuğu korkutarak cezalandırarak eğitim öğretim yapılmasını reddediyorum. Önce o öğretmenle konuşacak, sonra da birlikte olayı ilgili resmi görevliye bildirecektik.

Bir sonraki görüşmemizde öğretmene öğrenciye bağırmasının yanlış olduğunu, bu davranışının kabul edilemez olduğunu söyledim. O da “Öyle mi söyledim, hatırlamıyorum” dedi. Ardından ekledi, “İyi söylemişim, yine küfretsin, yine söylerim. Şikayet ederlerse de etsinler, ben burada gönüllüyüm, çeker giderim, zaten başka yerlere de ders vereceğim!” Aslında olayı hatırladığı, ancak savunmaya geçtiği sesindeki öfkeli tondan ve aceleci tavırlarından belliydi. Çantasını toplayıp koridora çıkarken hala söyleniyordu: “Zaten Maya da derse gelmiyor, ailesi o günden beri göndermiyor. Gelmesinler, Suriyelilere olan tavrım belli, her yerde söylüyorum, kimseden çekinmem, gitsinler buradan.” İkinci bir şok yaşıyordum, demek Maya bu yüzden gelmiyordu. Suriyeli bir ailenin çocuğu idi Maya ve bir gün ders sonunda diğer çocuklar gibi annesinin onu almasını beklerken bu kadın Maya 'ya ailesi ile ilgili sorular soruyordu. Aynı odada idik, kulak misafiri oldum, babası Cezayir'de çalışıyormuş, onu özlüyor muymuş, anneanesi Türkiye'ye gelecek miymiş, bayramlarda memleketlerine gidiyorlar mıymiş, gibi. Kendisinin de yurtdışında yaşayan torunlarını özlediğini anlatıyordu. Kötü niyetle sormadı gibi gelmişti bana. Memleketinden, doğduğu yerlerden uzak yaşamak zorunda binlerce çocuk vardı, Maya da, torunları da onlardan birkaçı idi. Daha sonraki gün Maya'nın annesinin kadınla konuştuğunu gördüm, annede olumsuz bir tavır gözlemlemedim ancak o günden sonra Maya derslere gelmedi.

İşler çığırından çıkıyordu benim gözümde. O anda aklıma gelen bir konu da, tehdit edilip azar işiten çocuk ve arkadaş grubunun annelerinin aralarında Kürtçe konuşması oldu. Acaba kadının çocuğa bu kadar öfkelenmesinin altındaki sebep bu olabilir miydi? Her ne olursa olsun, çocukların daha fazla duygusal şiddete maruz kalmamaları için bir şeyler yapmalıydım. İlgili resmi görevliyi aradım ve durumun aciliyetini aktardım. Öğretmenin hem öfke kontrolü vardı hem de ayrıştırıcı düşüncelere sahipti. Bu özellikleri ile kesinlikle çocuklardan uzak tutulması gerekiyordu.

Bu olayın etkisiyle çocuk hakları ve çocuğa uygulanan şiddet konularında araştırma yaptım, yazılar okudum. Ayrımcılık çocukların iyi olma hallerini ve sosyal uyumlarını olumsuz etkileyen bir durum. Hem bireysel hem de sosyal dışlanma çocuklarda genellikle öfke ve yaşam alanlarından uzaklaşma gibi sonuçlara neden olmakta, ayrımcılığa uğrayan çocuklar davranış bozukluğu sergilemektedir. Çocukların okul ortamında yaşadıkları ayrımcılık duygusal istismarın bir türü olarak ele alınabilir.

Duygusal istismar aile bireyleri, ebeveynler ya da çocuktan sorumlu yetişkinlerin çocuğu aşağılaması, utandırması, azarlaması, tehdit etmesi gibi çocuğun kendisine olan güvenini, saygısını zedeleyecek davranışlarda bulunması olarak tanımlanmaktadır. Duygusal istismarda çocuğa ihtiyacı olan ilgi, yakınlık ve sevgi gösterilmez, yokmuş gibi davranılır, dışlanır ve çocuğun gelişiminin bozulmasına sebep olacak şekilde suçlayıcı, aşağılayıcı davranışlarda bulunulur. Çocuklar zamanlarının çoğunu geçirdikleri okul ortamında da hem öğretmenleri hem de akranları tarafından kabul edilmeye ihtiyaç duyarlar.

Çocuğa yönelik duygusal istismar, diğer istismar türlerinde olduğu gibi gözle görülebilen bulguları olmadığı için hemen tespit edilemeyebilir. Sebep olduğu olumsuz etkiler uzun yıllar sürebilir ya da uzun yıllar sonra ortaya çıkabilir. Duygusal istismarda, kısıtlama, aşağılama, küçümseme, tehdit etme, korkutma, ayrımcı, alaycı ve düşmanca davranma veya reddetme gibi çocukların duygusal gelişimlerini olumsuz etkileyen tutumlar bulunduğundan şiddet gösterildikten sonra açılan yaraları tedavi etmekle zamanımızı geçirip en önemlisi de çocuklarımızın ruhsal sağlığını, dolayısıyla sağlıklı bir toplum olma umudumuzu kaybedebiliriz.

Çocukları şiddetten korumanın ilk adımı şiddetin varlığını kabul etmektir. “Bizde böyle şeyler olmaz” “Bu kadicık dövme şiddet sayılmaz” gibi yaklaşımlar şiddeti inkâr etmektir. Ülkemizde fiziksel cezanın disiplin yöntemi olarak yaygın bir kullanımı olduğu bilinmekteyse de boyutları konusunda ayrıntılı çalışmalara gereksinim vardır. Zaman zaman ayrımcılığın ve genellikle yoksulluk ve yoksunluğun neden olduğu duygusal istismara karşı koruyucu önlemler ne olmalı, çocuk hakları konusunda hedeflediğimiz amaçlara yönelik değişim süreci nasıl yönetilmeli, varmak istediğimiz yer tam olarak neresi, buraya varmak için hangi politika mekanizmalarını kullanmalıyız, bunları daha sık konuşmalıyız.

Çocukla karşılaşan, karşılaşma ihtimali bulunan ve çalışan tüm meslek gruplarının hizmet içi eğitimlerinde, özellikle çocuğun gelişimi ve eğitimi, çocuk ile iletişim, istismar türleri hakkında örneklerin yoğun olarak sunulduğu eğitimlerin planlanmasının ve uygulanmasının gerekli olduğu düşünölmektedir. Öğretmenler çocuk istismarı konusunda gerek mezuniyet öncesi gerek hizmet içi eğitimlerde bilgilendirilmeli, istismara uğramış çocukları farketme konusunda beceri kazandırılmalıdır. Öğretmen, çocuğu eğitirken asla fiziksel ceza uygulamayarak örnek olmalı, uygulayanları da hoşgörmemelidir. Toplumun çocuk istismarı konusunda duyarlılığını artırmak, öğrencilerinin anne babalarını ve diğer bireyleri eğitmek konusunda öğretmene önemli görevler düşmektedir. Okul aile birliği toplantıları ve veli görüşmelerinden bu amaçlar için yararlanılabilir.

Duygusal ihmal ve istismar konusunda halkı ve aileleri bilinçlendirici çeşitli halk eğitimi etkinlikleri daha fazla farkındalık oluşturulması için etkili olabilir. Aileler bazı söz ve davranışlarının duygusal istismara sebep olduğunun farkında olmayabilir. Bu nedenle bazı söz ve davranışlarının çocuklarını olumsuz olarak etkileyebileceği ve korkutabileceği konusunda bilinç oluşturulmaya çalışılabilir.

Ele almamız gereken konu, Çocuk Hakları Sözleşmesi’ndeki hakları bilmek ve saygı duymak değildir. Burada sorun, hakların uygulanmasında sorumluluğun nerede ve kimde bulunduğudur.

Kaynakça

1. <https://www.unicef.org/turkiye/%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1na-dair-s%C3%B6zle%C5%9Fme>
2. <https://www.once.org.tr/cocuga-yonelik-siddet/>
3. https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/151/sahin_beyazova.htm
4. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1075994>

GÖÇMEN ÇOCUKLARIN HAKLARINI KORUMAK İNSANİ BİR DAVRANIŞTIR VE HEPİMİZE FAYDA SAĞLAR

Yazar: Dr. Dereje Wordofa

Çeviren: Tanyel Süzer

Birisi göçmen dediğinde ne duyuyorsunuz? Bazıları için, genellikle iş veya daha iyi yaşam koşulları bulmak için bir yerden başka bir yere taşınan bir kişiyi çağrıştırdığında, nötr bir ifadedir. Başkaları içinse korkuyu çağırır; bilinmeyenden, yabancılardan, potansiyel bir tehditten korkmak. Bu korku, kendileri, aileleri ve özellikle çocukları için daha iyi bir hayat arayanları (neredeyse) insanlıktan çıkarmak için giderek daha fazla kullanılıyor. Bunun yayılmasına izin verilmemeli.

Hiçbir insan doğum yerini seçmez ve bazen orayı geride bırakmaktan başka seçeneği olmaz. Bunun nedenleri çok çeşitlidir. Örneğin; çatışma, iklim değişikliği, ekonomik beklentilerin olmaması veya din özgürlüğünün olmaması gibi.

Bu (göç etme), özellikle çocuklar için çok ciddidir. Çocuklar özel bir bakım ve şefkat hakkına sahiptirler, ancak daha iyi bir hayat arayışıyla tek başlarına veya aileleriyle birlikte taşınmaya zorlandıklarında, genellikle en çok acı çekenler onlar olur. 2021 yılında, ciddi tehditlerle karşı karşıya olan ve desteğimize ihtiyaç duyan yaklaşık 153.000 refakatsiz çocuk [1] vardı. Yalnız başlarına insan ticareti, sömürü ve istismara uğrama riskiyle karşı karşıya kaldılar.

Uluslararası toplumun göçmen çocukların ve ailelerinin, toplamda 281 milyon, 36,5 milyonu çocuk, güvenli ve tatmin edici bir hayat yaşama hakkını savunması gerekiyor.

Savunma, çocukları gözaltına alma uygulamasını sonlandırarak başlamalıdır. Aşırı kalabalık kamplar ve izole edilmiş kabul merkezleri bir çocuğun bırakın büyüyebileceği, görebileceği bir yer değildir. Bu tür uygulamalar, hayatlarının geri kalanında çocukların ruh sağlıkları üzerinde zararlı bir etkiye sahiptir. Her göçmen çocuğun insanca muamele görme hakkı vardır. (Tüm çocuklar) Gelişebilecekleri güvenli bir yeri ve normal bir çocukluk şansını hak ediyorlar.

Çocuk, çocuktur. Kökenleri veya statüleri ne olursa olsun, tüm çocuklar korunma, sağlık hizmetlerine ve eğitime tam erişim hakkına sahip olmalıdır. Refakatsiz veya ailelerinden ayrılmış çocuklar için en hızlı şekilde kaliteli alternatif bakım hizmeti sağlanmalıdır. Bir çocuk veya genç yalnız olduğunda, yetkililer onları kardeşleri ve aileleriyle güvenli bir şekilde büyümeleri için bir yerde yeniden bir araya getirmek için yorulmadan çalışmalıdır.

Göçmen çocukların ve ailelerinin haklarının korunması, siyaset ve sınırların ötesinde uluslararası iş birliği ve ortaklıklar gerektirir.

Bunun yapılabileceğini kanıtladığımız bazı örnekler mevcut. Peru, Kolombiya ve Brezilya'daki SOS Çocuk Köyleri, Venezuelalı göçmenleri desteklemek için diğer uluslararası örgütler, hükümetler ve özel sektörle etkili ortaklıklar kurdu. BM Mülteci Ajansı UNHCR ile iş birliği içinde, aileler SOS Çocuk Köyleri tarafından barındırılıyor ve bakılıyor. Ortak program kaliteli barınma, koruma, tıbbi bakım sağlıyor ve aileleri ve kardeşleri bir arada tutuyor.

Bu ortaklıklar ve işbirlikleri birçok göçmen aile için hayati önem taşımaktadır. Örneğin, ülkelerindeki siyasi kriz, yoksulluk ve istismar nedeniyle Brezilya'ya kaçan genç bir Venezuelalı aile yeni evlerinde belirsiz bir gelecekle karşı karşıya kaldı. UNHCR ile ortaklık kurarak bu aile, Rio Bonito'daki SOS Çocuk Köyleri'nin kapısına ulaştı ve burada barınma, bakım ve sevgi dolu bir aile olarak birlikte yeni bir başlangıç yapma şansı buldu.

Bu arada Ukrayna'da, yerel toplum tabanlı örgütlerle iş birliği yaparak binlerce Ukraynalı aile ve çocuk, konaklama, ruh sağlığı ve psikososyal destek de dahil olmak üzere insani yardım almakta. Ukrayna'da alternatif bakımda olan yüzlerce çocuk artık 10'dan fazla ülkede SOS Çocuk Köyleri'nde bakıcılarıyla birlikte yaşıyor. Benzer şekilde, dünyanın dört bir yanında dünyanın dört bir yanından göç etmiş çocuklarla çalışıyoruz.

Doğrudan veya dolaylı olarak göç etmeye zorlanmış olsunlar, dolu bir hayata doğru yolculuklarında göçmenlere saygı duymalı ve onları desteklemeliyiz. Uluslararası Göçmenler Günü, hepimize ortak insanlığımızda birleşmemizi ve hareket halindeki diğer insanlara, özellikle de en savunmasız olan çocuklara yardım etmemizi hatırlatır.

Göçmen çocukları ve gençleri korumak ve desteklemek, haklarını güvence altına almak, bir kişiye verebileceğimiz en güçlü fırsatlardan birini sunar, herkes için daha istikrarlı bir geleceğe katkıda bulunur.

Dr. Dereje Wordofa is the President of SOS Children's Villages International.

Kaynakça

1. UNHCR (December 2022): Protecting Refugee Children – Background Guide Challenge
2. <https://www.unhcr.org/publications/brochures/6388a82d4/protecting-refugee-children-background-guide-challenge-2.html?query=unaccompanied%20children>